

LIDOVÉ NOVINY

120

LET V DOBRÉ
SPOLEČNOSTI

LIDOVÉ NOVINY

1893–2013

16. prosince 1893 se v Brně začala psát historie Lidových novin, dnes našeho nejstaršího deníku. Seznamte se s vývojem tohoto prestižního listu, který provází naši republiku od jejího vzniku až do současnosti. S novinami, které vytvářela a vytváří řada známých osobností. S novinami, jejichž vydávání bylo přerušeno v hluboké totalitě a obnoveno disidenty dva roky před návratem demokracie.

1893-1918

POČÁTKY A ROZMACH LIDOVÝCH NOVIN ZA RAKOUSKA-UHERSKA

LIDOVÉ NOVINY
120
LET V DOBRÉ SPOLEČNOSTI

Adolf Stránský, zakladatel Lidových novin

Historicky první číslo Lidových novin vyšlo v Brně 16. prosince 1893. Noviny vznikly spojením olomouckého časopisu Pozor a brněnských Moravských listů, jejichž zakladatel Adolf Stránský sloučení inicioval. Již v roce 1894 byly otevřeny filiálky redakce v Olomouci a Přerově. První redakce Lidových novin s šéfredaktorem Emilem Čermákem dosáhla nákladu asi 6000 výtisků. V roce 1898 se Stránský stal výhradním majitelem deníku. Aby snížil náklady, založil v roce 1903 Lidovou tiskárnu, o čtyři roky později opatřil v Brně novinám i tiskárnu sídlo v jednom domě. Na významné modernizaci novin se podílel Arnošt Heinrich, kterého Stránský přijal v roce 1904. Heinrich začal tím, že prosadil ranní vydání. Do roku 1905 Lidové noviny vycházely až odpoledně, a zpravodajství tak nebylo aktuální. Ranní vydání mělo místo úvodníku fotografie, nechyběla senzace, soudní síň. Z raníku se stal od roku 1909 hlavní list. Heinrichovi se také podařilo pro Lidové noviny získat celou řadu spisovatelů,

básníků a publicistů, např. Viktora Dyka, S. K. Neumanna, Marii Majerovou, Rudolfa Těsnohlídka, Jiřího Mahena a mnohé další. Do roku 1908 měly Lidové noviny podtitul „Organ strany lidové na Moravě“ a jejich politické úvodníky přinášely denně aktuální stanoviska této strany. Vedle novin začalo organicky vyrůstat knižní nakladatelství: romány, které vycházely v Lidových novinách na pokračování (překládané zejména z francouzštiny, angličtiny a ruštiny), vyšly později v knižní podobě. Pod taktovkou Arnošta Heinricha vznikla v únoru 1911 pravidelná nedělní literární příloha Večery, jejíž podobu svými kresbami a básněmi výrazně ovlivnil František Gellner. Vypuknutí první světové války Lidové noviny těžce zasáhlo: šest redaktorů muselo brzy narukovat (František Gellner krátce poté beze stopy zmizel na haličské frontě), bylo nutné snížit rozsah listu. Politické úvodníky začalo dodávat brněnské policejní ředitelství, protože v redakci se nenašel nikdo, kdo by se propůjčil rakouské válečné propagandě.

- 16. 12. 1883
- 1884
- 1885
- 1886
- 1887
- 1888
- 1889
- 1890
- 1891
- 1892
- 1893
- 1894
- 1895
- 1896
- 1897
- 1898
- 16. 9. 1899
- 1900
- 1901
- 1902
- 1903
- 9. 2. 1904
- 6. 9. 1905
- 1906
- 1907
- 1908
- 1909
- 1910
- 1911
- 1912
- 1913
- 1914
- 1915
- 1916
- 1917
- 1918

KDO VEDL LIDOVÉ NOVINY

Emil Čermák (1864-1949)
Lidovým novinám šéfoval v letech 1893-1895. Narodil se ve Valašském Meziříčí. Po maturitě na tamním německém gymnáziu odešel do Prahy studovat práva, ale studia z finančních důvodů nedokončil. Od roku 1890 působil jako redaktor Stránského Moravských listů. V roce 1895 záhadně zmizel a později se objevil v Bulharsku, kde pracoval jako zahraniční korespondent. V letech 1915-1917 byl rakouskými úřady vězněn pro odbojovou činnost. V roce 1919 se stal prvním ředitelem právě založené Československé tiskové kanceláře. Na konci roku 1930 odešel do důchodu a do roku 1939 pak ještě přednášel žurnalistiku na Svobodné škole politických nauk v Praze.

Bohuslav Štěchovský (1858-1943)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1895-1919. Narodil se v Rakovníku, vystudoval v Praze reálku a poté chemii na Vysoké škole technické. V letech 1882-1888 působil v několika cukrovarech jako technický adjunkt. V roce 1888 se stal spolupracovníkem časopisu Všeohr a o čtyři roky později redaktorem olomouckého časopisu Pozor. Pro Lidové noviny pracoval od jejich založení. Do penze odešel v roce 1919.

Od roku 1907 Lidové noviny sídlily v Rudolfově (dnes České) ulici č. 6 v Brně

Adolf Stránský (1855-1931)

Zakladatel Lidových novin se narodil v židovské rodině v Habrech. Vystudoval gymnázium v Německém (dnes Havlíčkově) Brodě a práva na Univerzitě Karlově. V roce 1880 si v Brně otevřel advokátní kancelář a zapojil se do místní politiky. V letech 1884-1885 v Brně vydával Národní noviny a v letech 1889-1893 Moravské listy. Zakládal Moravskou lidovou stranu, od roku 1891 jí předsedal. Jejím „organem“ se staly Lidové noviny, jejichž první číslo vyšlo v prosinci 1893. V roce 1895 byl Stránský zvolen poslancem moravského zemského sněmu a o rok později říšské rady ve Vídni. V roce 1918 se stal poslancem revolučního Národního shromáždění a ministrem obchodu v první československé vládě. V letech 1920-1925 byl senátorem za národní demokracii. V polovině 20. let založil liberální a prohradní Národní stranu práce, po jejím volebním neúspěchu odešel do ústraní. Zemřel 18. prosince 1931 v Brně.

Redakce LN v roce 1905

František Gellner (1881-1914)

„Měl jsem spolupracovníků málo, skoro žádné. A při tom jsem měl touhu, aby v listě byl feuilleton každodenně. I nařídil jsem několika svým přátelům, že musí napsat každý týden jeden, a abych dal dobrý příklad, sám jsem se také zavázal k této pro mne zřejmě tvrdé práci.“
Vzpomínka Arnošta Heinricha na jeho počátky v redakci LN

Antonín Sova (1864-1928)

Rudolf Těsnohlídka (1882-1928)

S. K. Neumann (1875-1947)

Fráňa Šrámek (1877-1952)

Jiří Mahen (1882-1939)

Viktor Dyk (1877-1931)

Karel Toman (1877-1946)

Leos Janáček (1854-1928)

ČESKÁ SPORITELNA ERSTE Corporate Banking Hlavní partner 120. výročí LN

1918-1938

ZLATÁ ÉRA LIDOVÝCH NOVIN ZA PRVNÍ REPUBLIKY

LIDOVÉ NOVINY
120
LET V DOBRÉ SPOLEČNOSTI

29.10.1918
1919
1920
1921
1922
5.1.1925
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
14.9.1937
2.7.1938

Lidové noviny se stěhují do Prahy

Nejslavnější éra Lidových novin je spojována s obdobím meziválečného Československa. V říjnu 1918 Adolf Stránský s Arnoštem Heinrichem aktivně zasáhli do převratu v Brně a vyhlášení Československé republiky, oba se pak stali poslanci revolučního Národního shromáždění a Stránský také ministrem. Změnilo se hlavní politické centrum: už nikoli Vídeň, ale Praha. Zde také Lidové noviny v roce 1920 otevřely svou filiálku. Další následovaly v Plzni, Českých Budějovicích, Liberci, Znojmě, Českém Těšíně, Ostravě, Olomouci, Jihlavě, Bratislavě, Košicích a Užhorodě. Lidové noviny také investovaly nemalé prostředky do zahraničních zpravodajů. Např. z Vídně psal Eugen Erdély, z Paříže Richard Weiner, z Berlína Egon Erwin Kisch. Deník se nehlásil k žádné politické straně s výjimkou krátkého období let 1925-1928, kdy byl označen za orgán Národní strany práce, kterou založil majitel novin Jaroslav Stránský (syn Adolfa Stránského). Zvláště před pozdními volbami v roce 1925 list zájmy svého vydavatele formou úvodníků, přehledu schůzí a volebních hesel vydatně

podporoval, získání sto tisíc hlasů však ke vstupu do parlamentu nestačilo. V první polovině 20. let získali majitelé Lidových novin nakladatelství Borový a v roce 1936 své tiskové impérium rozšířili o Topičovo nakladatelství. V jeho prostorách na Národní třídě 9 pak získala redakce Lidových novin své nové sídlo. Taková adresa byla vizitkou úspěchu: v roce 1937 se zvedl náklad ve všední den na 44 000 výtisků, přičemž odpolodní měl ještě téměř o dvacet tisíc více. V roce 1936 vznikla knihovna Lidových novin, která vydávala sešitová vydání původní beletrie. S novými rubrikami a přílohami se rozšiřovala redakce a přibývali spolupracovníci. Mezi nimi také Karel Čapek. Jazyk Lidových novin šel ke zkratce a jednoduchosti. To se projevilo i v práci s obrazy, fotografií, ale především kresbou a karikaturou. Mezi kreslíře, kteří do Lidovek uložili své vidění aktuality, patřili Hugo Boettinger, Eduard Milén, Zdeněk Kratochvíl, Stanislav Lolka, Ondřej Sekora a samozřejmě Josef Čapek. Hlavním úvodníkářem Lidových novin byl od roku 1924 Ferdinand Peroutka.

Arnošt Heinrich (1880-1933)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1919-1927 a 1930-1933. Klíčová osobnost české žurnalistiky první třetiny 20. století a tvůrce slávy Lidových novin, jejichž podobu výrazně ovlivňoval od roku 1904. Pocházel z chudé pražské rodiny, byl polovičním sirotkem. Vystudoval reálné gymnázium v Křemencově ulici v Praze, po maturitě začal studovat Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, studia však nedokončil. Od mládí činný žurnalisticky, nejprve ve Studentských směrích, později v Herbenově Času. Díky přímluvě T. G. Masaryka, s jehož rodinou se přátelsky stýkal, získal v roce 1904 místo redaktora v Lidových novinách. Velmi záhy zastínil dosavadního šéfredaktora a jeho přičiněním se z okrajových a provinčních novin stal přední celostátní deník liberální orientace. Za první světové války se účastnil odboje, po převratu v roce 1918 byl i poslancem revolučního Národního shromáždění. V polovině 20. let nesouhlasil s politickým aktivismem majitelů listu a z Lidových novin odešel (v letech 1928-1929 pracoval jako šéfredaktor deníku Tribuna). Na své místo se pak vrátil v roce 1930. Zemřel na plicní embolií.

Heinrichovy metody řízení novin

Arnošt Heinrich vládl v novinách železnou rukou, které se musel podílet i majitel novin Adolf Stránský. Helena Čapková ve svých vzpomínkách zaznamenala, jak před celým kruhem lidí odmítl Stránskému článkem slovy: „Myslíte, dědku, že ten váš senilní úvodník, který jste dnes poslal dolů, dám tisknout? Spleť jste se, už nejme v probuzenecké době a neřeční se jako před válkou na videňském sněmu.“ Heinrich považoval za základ novinové práce precizní a zejména aktuální zpravodajství. Z novin vymýtl jazyková klíše a prosadil, aby i sebelepší noticky byly podepsány. I malé jazykové a stylistické chyby jej doháněly k nepříčetnosti. Zvláště pověstný byl svým řevem, který bylo možné občas slyšet i na ulici. „Chlapi zatracení, kdybych v redakci nekřičel, měl bych v ní ležva bordel!“ Zároveň otevřel Lidové noviny literárním žánrům: list tiskl pravidelně povídky i básně. Pro pravidelnou spolupráci, či dokonce redakční práci získal mnoho špičkových českých literátů.

Ilustrace Ondřej Sekora

Eduard Bass (1888-1946)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1933-1938 a 1945. Narodil se jako Eduard Schmidt v rodině kartáčníka. Vystudoval obchodní akademii, ale mimořádně vypravěčské a literární nadání jej přivedlo ke kabaretu a novinám. Před první světovou válkou účinkoval jako konferenciér a zpěvák ve slavném kabaretu Červená sedma a psal do satirických časopisů. Do Lidových novin jej získal v roce 1920 Arnošt Heinrich. Bass se brzy stal klíčovou postavou redakce a po Heinrichově smrti šéfredaktorem. Přední český prozaik a satirik, autor knih jako Klapzubova jedenáctka (1922) či Cirkus Humberto (1941).

„Považuji za nesmírně důležité pro národ, jak se dělají noviny... Tož pravda: člověk, který píše do novin, pro novinový papír, upíraje oči na lidi, pro něž píše, nemá pocit, že plní jakýsi veřejný úkol, hodný ručního papíru a omezené tiráže, připadá si spíš jako dělník, ale ujišťují vás, že to naprosto není ponižující pocit.“ Karel Čapek

■ Egon Erwin Kisch (1885-1948) ■ Václav Černý (1905-1987) ■ František Weyr (1879-1951) ■ Ferdinand Peroutka (1895-1978) ■ František Langer (1888-1965) ■ Jaromír John (1882-1952) ■ Karel Čapek (1890-1938) ■ Arne Novák (1880-1939) ■ Marie Fantová (1893-1963) ■ Richard Weiner (1884-1937)

1938-1945 LIDOVÉ NOVINY V TĚŽKÝCH ČASECH

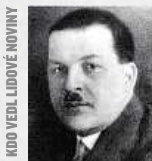

Karel Čapek, symbol prvorpublikových Lidových novin, zemřel 23. prosince 1938

Odboj i kolaborace

Za první republiky podporovaly Lidové noviny politiku Hradu, tedy Tomáše G. Masaryka a Edvarda Beneše. Neúspěch této politiky, který se projevil tragickou mnichovskou dohodou, byl tedy chápán také jako porážka Lidových novin. Lidové noviny se v době po Mnichově snažily dodávat čtenářům sílu a odvahu. Odmítaly kampaň, kterou proti první republice a jejím představitelům rozpoutal pravcový tisk. Jako rozhodný obránce demokracie vystupoval na stránkách Lidových novin Karel Čapek, na něhož nová politická garnitura útočila. Karel Čapek patřil k prvním obětem politického štvění: zemřel 23. prosince 1938 a pro noviny to byla obrovská ztráta. Po okupaci v březnu 1939 odešel majitel Lidových novin Jaroslav Stránský s rodinou do exilu, kde se zapojil do protinacistického odboje – do vlasti se vrátil v roce 1945 jako ministr Benešovy vlády. Do Lidových novin byla dosazena říšská správa a jejich psaní

bylo podřízeno tuhé cenzuře. Šéfredaktor Karel Z. Klíma musel v červnu 1941 na nátlak Němců odejít. Jeho nástupcem se stal k německým požadavkům podstatně vstřícnější Leopold Zeman. Klímu počátkem srpna 1942 zatkl gестаapo a 23. srpna 1942 byl v Terezíně umučen. Perzekuci neušly ani další osobnosti Lidových novin: na podzim 1939 byl zatčen Josef Čapek, který zahynul na konci války během pochodu smrti. Němci zatkl i Karla Poláčka, kterého deportovali do Terezína a odtud do Osvětimi, kde zemřel 19. října 1944. Celou válku prožil v koncentračních táborech také Ferdinand Peroutka. Tvůrci Lidových novin – jak ti, kteří odešli do exilu, kde se zapojili do zahraničního odboje, tak ti, kteří zůstali v okupované vlasti – se ani v době, kdy nemohli psát svobodně, nezpřenevřili svému věku a přesvědčení a ve své většině ze všech sil bojovali za obnovu svobody národa a demokracie.

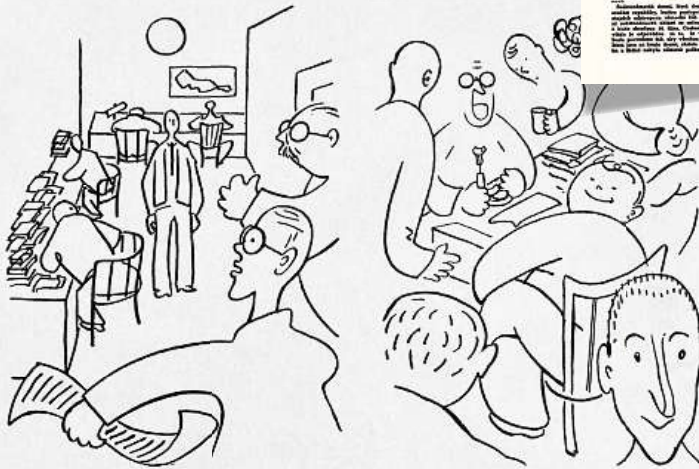
Karel Zdeněk Klíma (1883-1942)
Lidovým novinám šéfoval v letech 1927-1930 a 1939-1941. Narodil se v Brně, maturoval na zdejší reálce a dva roky studoval na technice. V redakci Lidových novin působil od roku 1903, stal se

prvním dopisovatelem listu z Vídně. Po vzniku Československa zakládal pražskou redakci Lidových novin, které v letech 1920-1927 šéfoval. Po návratu Arnošta Heinricha odešel v roce 1930 do Českého slova, které vedl do roku 1939, kdy se vrátil do Lidovky. Za okupace spolupracoval s odbojem, začátkem srpna 1942 byl na udání zatčen a vzápětí bestiálním způsobem umučen v terezínské Malé pevnosti.

Leopold Zeman (1901-?)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1941-1945. Narodil se v Třebíči v rodině poštovního úředníka. V roce 1920 maturoval na třebíčském gymnáziu. Začal pracovat jako úředník u finančního ředitelství v Brně, zároveň ale od roku

1921 externě spolupracoval s Lidovými novinami jako sportovní dopisovatel. V letech 1924-1928 působil jako redaktor LN, pak čtyři roky v propagačním oddělení Zbrojovky. Od roku 1934 ve vydavatelství Globus, které publikovalo časopisy Moravské noviny a Moravská orlice, kde se stal v roce 1938 všeobecným redaktorem. Koncem června 1940 byl dosazen do Lidových novin jako „šéf redakční služby“, o rok později se stal šéfredaktorem.

Redakce Lidových novin v karikaturách Josefa Čapka

Kauza šéfredaktora Leopolda Zemana

Byl šéfredaktor Lidových novin v době okupace kolaborant? Spolu s dvaceti dalšími tzv. aktivistickými novináři stanul Leopold Zeman před Národním soudem. Proti němu mluvily zejména jeho publikované články. Již na počátku války, když působil v Moravské orlici, psal Zeman pajány na Hitlera a německou brannou moc. Ve stejném duchu psal i později do Lidových novin, s obratem na frontách v roce 1943 však jeho horlivost výrazně poklesla. Během soudního přelíčení v dubnu 1947 se ukázalo, že Zeman v redakci zaměstnával bývalé legionáře a Židy, angažoval lidi, kterým hrozil pracovní úřad, a dokonce zachránil několik beden knih z majetku Jaroslava

Stránského. „Sám nikoho nenutil ani nenabádal ku psaní aktivistických článků, jako se tomu dělo jinde“, konstatoval již policejní vyšetřovatel. Leopold Zeman byl nakonec uznán vinným a odsouzen na 2,5 roku. V kontextu tehdejších drakonických trestů – sedm aktivistických novinářů bylo odsouzeno k smrti a popraveno – šlo o jeden z nejnižších trestů.

Karel Poláček (1892-1945)

„V západním tisku rozehl se nyní jásoť: Mir zachráněn! Někteří tam prý dokonce tvrdí, že byl zachráněn věčný mír. Poněvadž tomu nerozumíme, poněvadž nechceme podrobněji přihlížet tomu, jak na chvíli slepě triumfuje pouhá živočišná úleva a jak okamžitě dekoruje lidi, které historie zcela určitě nebude dekorovat, spustíme opou nad tímto neblahým divadlem a budeme se starat jen o své, československé věci.“

Ferdinand Peroutka, LN 2. října 1938

- Ondřej Sekora (1898-1967)
- František Trávníček (1888-1961)
- Josef Čapek (1887-1945)
- Eduard Bass (1888-1946)

1.10.1938

26.12.1938

16.5.1939

1940

1941

28.8.1942

1945

1944

1945

Hlavní partner
120. výročí LN

1945-1952 OD SVOBODNÝCH NOVIN K ZÁNIKU

LIDOVÉ NOVINY
120
LET V DOBRÉ SPOLEČNOSTI

Ferdinand Peroutka (1895-1978)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1945-1948. Pocházel z rodiny úředníka, vystudoval gymnázium na pražských Vinohradech. Novinářskou kariéru zahájil v roce 1914 v Herbenově Času jako výtvarný recenzent, 1919-1924 byl redaktorem deníku Tribuna. Díky daru prezidenta Masaryka založil v roce 1924 revue Přítomnost, kterou do roku 1939 řídil, ve stejné době psal pravidelné úvodníky do Lidových novin. Zároveň publikoval sbírku esejů a rozsáhlé dílo Budování státu o počátcích Československé republiky. Za okupace byl vězněn v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Na Přítomnost po válce navázal revui Dnešek (1946-1948). Po komunistickém převratu byl nucen odejít do exilu, od roku 1950 žil v USA, kde se o rok později stal na deset let ředitelem českého vysílání rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Výrazně se také angažoval v exilové politice, zejména v Radě svobodného Československa. Autor románů a divadelních her.

Komunisté Lidovky zničili

Od února 1945 vycházely Lidové noviny jen na jednom listu a plně zprávy o potížích, do kterých se dostali nacisté. 17. dubna 1945 vyšly Lidové noviny naposledy. To už ale byla větší část Československa svobodná a blížil se konec války. Do Pražského povstání se zapojili i novináři. Vznikaly revoluční výtvarky, které zajišťovaly výrobu necenzurovaných novin. 9. května 1945 založil předválečný šéfredaktor Eduard Bass se svými kolegy Národní výbor Lidových novin a okamžitě se pustili do přípravy jejich vydání. Z nového rozhodnutí vlády ale nesmely vycházet noviny, které sloužily okupantům. Toto stanovisko potvrdil v červnu 1945 také prezident Edvard Beneš. Lidové noviny na to doplaly jako první. Vycházely za okupace, a navíc byly majetkem ministra Jaroslava Stránského. Toho využili komunisté a jejich vydávání okamžitě zastavili. Bassovi se však podařilo založit Sdružení kulturních organizací, které se vydávání Lidových novin ujalo. A protože nemohly vycházet pod svým názvem, zrodily se Svobodné noviny. První číslo vyšlo 23. května 1945 a mělo čtyři strany. Od začátku dělalo vedení redakce vše pro to, aby každému došlo, že jde o Lidové noviny. Situace ve Svobodných novinách se mění v srpnu 1945, kdy z vedení odchází Bass a jeho nástupcem se stává Ferdinand Peroutka. Ten se vzhledem ke svému názoru brzy dostává do konfliktu s komunisty, jejichž tlak postupně roste.

V roce 1947 vydává svou polemiku o tom, kdo vlastně osvobodil Prahu. Svobodné noviny v té době patří mezi nejprodávanejší tituly. Peroutka byl 24. února 1948 sesazen a rudými revolucionáři vyloučen ze Syndikátu českých spisovatelů. Nahradil ho Jan Drda. Ti, kteří byli spojeni s Peroutkou a neemigrovali, často končili v bolševických vězeních. List se v roce 1948 vrátil k původnímu názvu Lidové noviny, musel ale tisknout ody na Stalina a Gottwalda a opěvovat justiční vraždu Milady Horákové. Drda navíc nadělal svým hospodařením desetimilionové dluhy a kvůli těm také vyšly 8. února 1952 Lidové noviny naposledy.

Do roku 1939 Lidové noviny vlastnil Jaroslav Stránský. Za války měly německou správu. Po osvobození je vydávalo Sdružení kulturních organizací.

24. 6. 1945

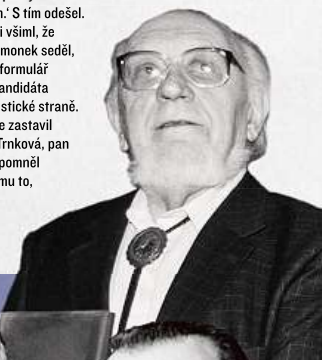
28. 5. 1946

Únor 1948 v redakci Svobodných novin očima Zdenka Slouky

Pozdější politolog Zdenek Slouka (1923-2012) patřil v letech 1945-1948 k benjamínkům v brněnské redakci Svobodných novin. Ve svých vzpomínkách Jdi po skryté stopě (2009) zachytil dny v novinách od nástupu Jana Drdy do prosince 1948, kdy odešel do exilu. „Ve středu 25. února začal akční výbor Svazu českých novinářů vylučovat: nejdříve ze Svobodných novin Ferdinanda Peroutku a Eduarda Valentu, ze Svobodného slova Ivana Herbeny, z týdeníku Vývoj Pavla Tigrida a Jiřího Kovtuna, mnoho dalších z různých listů. Téhož dne se již v tiráži pražského vydání Svobodných novin neobjevilo jméno Peroutky jako šéfredaktora – den předtím je odstranil jeden z pražských metrů, kteří již formovali podnikový akční výbor. A akční výbor si hned vybral Jana Drdu jako nového šéfredaktora. Další změny šly rychle. Akční výbor brněnské odbočky Svazu českých novinářů žádal vyloučení brněnského šéfredaktora Svobodných novin Jaroslava Rejzka a redaktorů Zdenka Slouky, Jiřího Nehněvajsy a Jaroslava Dreslera.“ Na počátku března dostal Slouka vyzoomění, že ústřední akční výbor Svazu

českých novinářů jeho vyloučení revokoval a že se má vrátit do redakce. „Po několika dnech za mnou přišel nový šéfredaktor brněnských Svobodných novin Vojmír Šimonek, kterého dosadil Jan Drda místo Jaroslava Rejzka. Vysoký, pohledný chlapík, asi třicetiletý. Komunista, slušný člověk, novinář. Usadil se vedle mého stolu. „Podívej, já vím, že je to pro tebe a pro všechny tady těžké, ale to přejde, budeme zkrátka dělat dobré noviny.“ Nehnul jsem brvou, ale Šimonek nebyl hlupák, něco v mých očích musel vidět. „Čemu by ses nejraději v redakční práci věnoval?“ – „Docela rád bych si vzal na starosti denní zprávy.“ – „Tak dobře, vezmi si na starosti denní zprávy. A zatím sám nepiš. Jako prozatím.“ S tím odešel. Až odpoleadne jsem si všiml, že na kraji stolu, kde Šimonek seděl, zůstal nějaký papír: formulář žádosti o přijetí za kandidáta na členství v komunistické straně. Cestou domů jsem se zastavil u sekretářky: „Pani Trnková, pan šéfredaktor něco zapomněl na mém stole, dejte mu to, prosím.“ (kráceno)

■ Zdenek Slouka (1923-2012)

1947

25. 2. 1948

1949

1950

1951

8. 2. 1952

Jan Drda (1915-1970)
Šéfredaktor Lidových novin v letech 1948-1952. Maturoval na gymnáziu v Příbrami, v letech 1934-1938 studoval na FF UK klasickou filologii a literární komparatistiku. Od roku 1937 do roku 1942 kulturní redaktor Lidových novin, 1942-1945 scenárista Lucernafilmu, 1945-1948 redaktor deníku Práce. Výrazný exponent stalinistické kulturní politiky, 1949-1956 předseda Svazu československých spisovatelů, 1949-1960 poslanec Národního shromáždění, 1952-1962 člen Ústředního výboru KSČ. Autor knih pro děti, scénářů a románů.

„Drda dostal všechny možné funkce a dělal obrovskou kariéru. Ale na druhé straně se komunisti hrozně báli. Vůbec se bál konfliktů: když měl někoho propustit, tak vždycky onemocněl, aby to nemusel dělat osobně. Jinak byl opravdu přátelský, srdečný člověk, který měl talent přirozeně se bavit s lidmi. Lidé ho měli rádi. My jsme mu jednou řekli, že novým Lidovkám se v Praze říká Rudé prdy Jana Drdy, a on z toho plakal.“
Věra Sauduková

■ Edvard Valenta (1901-1956)

■ Jan Drda (1915-1970)

■ Bedřich Golombek (1901-1961)

Jaroslav Putík (1923)

■ Zdenek Jirotko (1911-2003)

Hlavní partner 120. výročí LN

Dlouholetý kreslíř LN
Vladimír Jiránek

Od samizdatu k internetu

Začátkem prosince 1989 bylo jasné, že prosincové číslo měsíčníku Lidové noviny už vyjde jinak než jako dosud v několika stovkách xerových kopií. Stále ovšem platily komunistické zákony, podle nichž směl tisk vydávat pouze státní organizace a jejich vydávání musel povolit úřad pro tisk a informace. V čele Federálního úřadu pro tisk a informace však mezitím stanul slovenský disident Miro Kúsy. Tak se zrodil nápad, že úřad nejen tisk Lidovek povolí, ale stane se i jejich dočasným vydavatelem. Paradox doby: úřad, který komunisté zřídili k potlačování tiskových svobod, se stal vydavatelem prvních svobodných a nezávislých novin od roku 1948. Zatímco se připravovalo prosincové číslo, sestavovali Jiří Ruml a Rudolf Zeman redakci pro deník, který měl co nejdříve začít vycházet. Cíl byl velmi ambiciózní, už o první lednový týden začít vydávat Lidové noviny v novinovém formátu dvakrát týdně a od dubna přejít na denní vydávání od pondělí do soboty. Vznikla dost nesourodá redakce, tvořená redaktory a spolupracovníky samizdatových Lidovek a novinářů, kteří dosud pracovali v oficiálních médiích. Největší taková skupina přišla

z deníku Svobodné slovo. Brzy se ukázalo, že spolupráce disidentů s vysokým morálním kreditem – ale často bez hlubších deníkářských zkušeností – s rutinními novináři, kteří ještě nedávno pracovali v redakcích tvořících součást oficiální propagandy, nebude jednoduchá. O tři roky později rozhodla valná hromada LN, a. s., o odprodeji 51 procent svých akcí nizozemské společnosti Ringier Taurus, dceřině společnosti vydavatelského švýcarského koncernu Ringier. V září 1998 získává většinový podíl v LN, a. s., společnost Pressinvest, kterou vlastní německá vydavatelská firma RBVG. Lidové noviny se modernizují. Jako příloha LN začal vycházet pravidelný páteční magazín Pátek. V roce 1996 se redakce přestěhovala na Žižkov, pak do Karlína, odkud ji vyhnala stoletá popevň do Senovážné ulice. V roce 2001 se Lidové noviny poprvé objevily celé v barvě. Zakládají také svou internetovou verzi na adrese www.lidovky.cz. V listopadu 2004 se redakce přestěhovala do nové, moderní budovy Anděl Media Centrum na Smíchově v ulici Karla Engliše. Na konci roku 2009 kupuje titul Lidové noviny vydavatelství MAFRA.

KDO VEDL LIDOVÉ NOVINY

Jiří Ruml (1925-2004)
1987-1990

Rudolf Zeman (1939)
1990-1991

Jaroslav Veis (1946)
1990-1991

Tomáš Smetánka (1959)
1992-1993

Jaromír Štětina (1943)
1993-1994

Jiří Kryšpín (1955)
leden až březen 1994

Libor Ševčík (1946)
1994-1996

Jefim Fíštejn (1946)
1996-1997

Pavel Šafr (1967)
1997-2000

Veselín Vačkov (1968)
2000-2009

Dalibor Bašinek (1972)
od roku 2009

V roce 2002 spláchla redakci Lidových novin velká voda

V roce 2002 sídlily Lidové noviny v Pobřežní ulici v Karlíně. V pondělí 12. srpna panovala v redakci lehcce napjatá atmosféra. Nejvíce znepokojen byl tehdejší vedoucí domácího zpravodajství Michal Musil, který bedlivě sledoval zprávy z povodí Vltavy a celý den opakoval, že to redakci „spláchně“. Většina kolegů si z něj uťahovala, protože předpověď zněla, že přijde pouze dvacetiletá voda. Vedení redakce se nakonec rozhodlo připravit na nejhorší a domluvilo, že část počítačového vybavení může být přesunuta do tiskárny MAFRA Print v Malesčicích. Ještě večer však tehdejší primátor Igor Němec v televizi tvrdil, že „situace je nadmíru výtečná“ a že Praze nic nehrozí. „Po 23. hodině jsme poslali poslední vydání do tisku a odjel jsem domů,“ vzpomíná tehdejší šéfredaktor Veselín Vačkov. „Chystal jsem se do postele, když jsem o půlnoci slyšel v rádiu, že už hrozí čtyřicetiletá voda. Vyrážel jsem zpátky do Karlína a spolu s ředitelem vydavatelství Tomášem Vaníkem, technikem, redakčním řidičem a dalšími kolegy jsme osobními auty zahájili stěhování do Malesčic. Do rána v zasedacíce ředitele tiskárny a v přilehlých prostorách stálo 30 počítačů

a fungovala redakční síť. Měli jsme k dispozici kolem 80 metrů čtverečních, kde se střídali editoři, korektori a grafici, zatímco reportéři a fotografové byli v terénu a posílali zprávy a fotky z internetových kaváren.“ Na situaci vzpomíná editor LN Martin Egged: „V malé místnosti zhruba 5x4 metry se tisnulo asi patnáct lidí, kdo vstal od stolu na cigaretu či na záchod, měl smůlu, neboť přišel o místo u počítače, které okamžitě obsadil jiný kolega. Nakonec jsme se všichni vystřídali a noviny – byt s chybami – každý den vydali, ale bylo to vyčerpávající.“ O čtyři dny později získala redakce nové prostory o výměře asi 200 metrů čtverečních v nedaleké budově. Sídlo LN v Pobřežní ulici zalila voda do výše stropu přízemí: redakce se sem již nevrátila. 26. srpna se začala stěhovat do budovy v Senovážné ulici.

1990
1991
1992
1993
1994
1995

1996
1997
1998
15. 3. 1999
2000
12. 9. 2001
14. 8. 2002

2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010

5. 5. 2011
2012
2013

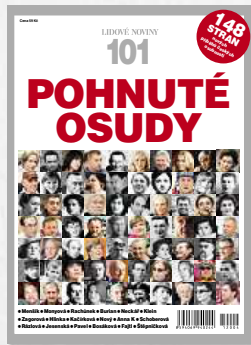
■ Ivan Klíma
■ Jaroslav Jirí
■ Václav Havel
■ Jaromír Štětina
■ Jan Petránek
■ Petra Pracházková

2013 – SPECIÁLY LN

LIDOVÉ NOVINY
120
LET V DOBRÉ
SPOLEČNOSTI

14x ročně

8x ročně

4x ročně

52x ročně

Hlavní partner
120. výročí LN